

Қазақтың қасиетін тану – Абайды танудан басталмақ

Р. АЙМАҒАМБЕТҰЛЫ,
Ы.Алтынсарин атындағы Арқа-
лық педагогикалық институты
«Рухани жаңғыру» жобалық
кеңсесінің директоры.

2017 жылы бағдарла-
малық жоспар ретінде
қабылданған Елбасы
Н.Ә. Назарбаевтың «Бо-
лашаққа бағдар: рухани
жаңғыру» атты мақала-
сы жалпы қазақстан-
дықтардың, оның ішінде,
әсіресе, қазақ халқы-
ның рухани жағынан
бір серпілуіне, өз-өзіне
ұлт ретінде бір қарап,
жан-жағына ұлттық
болмыспен, сыни көзқа-
распен бір шолып өтуіне
мұрындық болған басты
құжатқа айналғандығы
ақиқат.

Әлем күн өткен сайын, тіпті сағат сайын өзгеруде. Егер біз

санамыздағы түкке керек емес, тіпті зиянды қағидалар мен ақпараттардан уақытында арылмасақ, әлемдегі ірі мемлекеттермен тең дәрежеде өмір сүре алмауымыз әбден мүмкін. Сол себептен де бізге, қазақ ұлтына өзгеру керек. Бірақ ол оңай емес. Ол үшін өзімізді қолға алып, заман ағымына икемделу арқылы жеке қабілеттерімізді, еңбектің арқасында табиғат берген талантты дамытсақ, біз арқылы мемлекетіміздің мерейінің үстем болатыны анық.

Ұлттың атын шығаратын ұлы тұлғалар баршылық. «Ұлы Даланың ұлы есімдері» деп бағдарламаның бір бөлігі дөкер аталмаса керек. Заманымыздың заңғар жазушыларының бірі, қазақ тарихының білгірі Мұхтар Мағауин «Қазақтың қасиетін тану – Абайды танудан басталмақ» деп жөн айтқан. Абай XIX ғасырдағы болсын, қазіргі заманғы болсын қазақ ұлтының айнасы. Себебі қаншама жерден заман техникалық жағынан өзгергенімен, қазақ халқының бет-бейнесінің, мінез-құлқының, түсінігінің, болмысының көп бөлігі әлі де сол қалпында екендігін мойындауға тура келеді.

Еліміздің Президенті Қ.К.Тоқаевтың «Абай және ХХІ ғасырдағы Қазақстан» және «Абай – рухани реформатор» атты еңбектері ұлтымыздың тарихына, тарихтағы ұлы тарихи тұлғаларға, олардың еңбектерін ұлттық болмыспен қайта қарауға серпін берген маңызды мақала деп ойлаймыз. Мақаланың Абай Құнанбайұлын танып-білудегі маңызын, ақын шығармаларының қазіргі уақыттағы қоғамдық мәселелермен сабақтастығы

мен үндестігін, рухани жаңғырудағы оның өлеңдері мен қара сөздерінің құндылығын, күнделікті өмірдегі алатын орнын айқындаудағы алатын орны ерекше. Президенттің: «Абай мұрасы – біздің ұлт болып бірлесуімізге, ел болып дамуымызға жол ашатын қастерлі құндылық» – деп айтуының орны бар. 100-ден аса ұлттың басы қосылған біздің еліміз үшін тағулықтан, ынтымақтан артық құндылық болмауы тиіс. Абай шығармаларын оқып, насихаттау арқылы қазақ халқының ұлттық қасиетін сақтаймыз.

Ұлы ақынның биылғы 175 жылдық мерейтойы қазақ оқырмандарын бір сәтке болса да Абай шығармаларын қайта бір қарап, ой елегінен өткізуге итермелеп отырғаны шындық. Біз үшін Абай кім? Абай шығармаларының рухани құндылықтарды жаңғыртудағы орны қандай? Абай не дейді?

Осы сұрақтарға ғылыми тұрғыдан жауап беру мақсатында Ы.Алтынсарин атындағы Арқалық педагогикалық институтының қабырғасында 2020 жылдың қазан айының 9 күні өткелі отырған «Абай әлемі» тақырыбындағы Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының маңызы (қашықтықтан) ерекше. Конференцияға республикамыздың абайтанушы ғалымдарымен қатар, алыстағы Түркия елінің Абай шығармаларын қызығушылықпен зерттеп жүрген ғалымдары қатысқалы отыр.

Конференцияның негізгі мақсаты да Абайдың рухани мұрасының ұлттық педагогика саласындағы маңызы мен рөлін ғылыми тұрғыда саралау болмақ.